

UNIVERSITATEA DE VEST DIN TIMIȘOARA

**ȘCOALA DOCTORALĂ DE ECONOMIE ȘI DE ADMINISTRARE A
AFACERILOR**

Domeniul Contabilitate

**TEZĂ DE DOCTORAT
-REZUMAT-**

Conducător științific de doctorat:

Prof. univ. dr. HAȚEGAN Camelia-Daniela

Doctorand:

ȚÎRCOVNICU Georgiana-Ioana

TIMIȘOARA

2025

UNIVERSITATEA DE VEST DIN TIMIȘOARA

**ȘCOALA DOCTORALĂ DE ECONOMIE ȘI DE ADMINISTRARE A
AFACERILOR**

Domeniul Contabilitate

**MANAGEMENTUL RISCURILOR
UNEI ÎNTREPRINDERI -
PROVOCĂRI ÎN EVALUARE ȘI
RAPORTARE
-REZUMAT-**

Conducător științific de doctorat:

Prof. univ. dr. HAȚEGAN Camelia-Daniela

Comisia de îndrumare:

Prof. Dr. habil. BOGDAN Victoria

Conf. Dr. IMBRESCU Carmen Mihaela

Conf. Dr. MEGAN Ovidiu Octavian

Doctorand:

ȚÎRCOVNICU Georgiana-Ioana

TIMIȘOARA

2025

TEZĂ DE DOCTORAT

-REZUMAT-

Obținerea succesului pe termen lung al unei companii constă în armonizarea tuturor componentelor esențiale funcționării optime a acesteia, unde transparența informațiilor joacă un rol semnificativ în procesul decizional.

Dezvoltarea mediului de afaceri impune nevoia coordonării și supravegherii riscurilor cu care o companie se confruntă, în vederea diminuării impactului negativ asupra desfășurării normale a activităților și a rezultatelor obținute. Mediul de business actual oferă un cadru imprevizibil, de aceea managerii au responsabilitatea de-a se concentra pe implementarea unei strategii adecvate de management al riscurilor. Adoptarea unor metode avansate de evaluare a riscului a permis entităților identificarea factorilor de risc și posibilele repercusiuni ale deciziilor financiare pripite.

Astfel, tot mai multe companii au implementat un sistem de management al riscului pentru a menține un echilibru față de provocările cu care o companie se confruntă de-a lungul timpului. O strategie de gestionare a riscurilor bine definită contribuie la protejarea resurselor disponibile de posibile pierderi financiare și umane, contribuind la susținerea sustenabilității pe termen lung.

Un management eficient al riscurilor contribuie la calitatea și transparența informațiilor evaluate și raportate în situațiile financiare. Transparența datelor și a riscurilor gestionate de companie amplifică credibilitatea partenerilor de afaceri. Considerând progresul tehnologic și schimbările rapide ale mediului economic și politic care au avut un impact semnificativ asupra gestionării riscurilor, am considerat oportun cercetarea amănunțită a managementului riscului din perspectiva domeniului financiar contabil.

Managementul riscurilor în sfera contabilă, reprezintă un domeniu de actualitate ce nu a fost pe deplin explorat, considerând faptul că cele două subiecte interdisciplinare implică o legătură complexă. Importanța tezei de doctorat constă în evidențierea gestionării riscurilor din perspectiva domeniului financiar contabil, considerând etapa de evaluare și raportare financiară a riscurilor o adevărată provocare pentru experții contabili.

Primul capitol intitulat „Delimitări conceptuale privind sistemul de management al riscurilor” prezintă aspecte teoretice esențiale pentru cercetarea de față. În prima parte a capitolului regăsim descrierea conceptului de guvernanză corporativă, deoarece există numeroase cercetări care dovedesc legătura acestuia cu managementul riscului. În același timp,

numărul companiilor care încearcă să gestioneze riscurile într-o manieră cât mai corectă crește exponențial, de aceea ce-a de-a doua parte a acestui capitol cuprinde o serie de teorii și concepte cu privire la sistemul de management al riscurilor. În aceeași măsură, capitolul prezintă o analiză teoretică asupra implementării sistemului ERM la nivelul entităților, urmând ca mai apoi să fie explorate etapele acestui proces.

Primul capitol evidențiază o analiză bibliometrică a articolelor științifice publicate cu privire la managementul riscului. Prelucrarea datelor a fost realizată cu ajutorul programului informatic VOSviewer, prin intermediul căruia au fost identificate cele mai utilizate cuvinte cheie în lucrările științifice publicate, precum și cei mai relevanți autori în domeniu din perspectiva numărului de citări, distribuție geografică și afilierea acestora la diverse forme de învățământ sau instituții.

Rezultatele studiului au evidențiat interesul crescut al cercetătorilor față de subiectul abordat, dar în același timp și nevoia studierii continue a acestuia, mai ales în sfera domeniului contabil și de audit.

Cel de-al doilea capitol cu titlul „Managementul riscurilor în contextul integrității informațiilor financiare” acordă o atenție deosebită relației dintre etapa de evaluare și raportare financiară a riscurilor și integritatea informațiilor financiare raportate. În acest context calitatea contabilă a informațiilor reprezintă un factor important pentru fiecare companie, reflectând acuratețea și fiabilitatea rezultatelor financiare.

Considerând baza teoretică prezentată pe parcursul celui de-al doilea capitol, au fost realizate două studii de cercetare, care au în vedere două obiective general asemănătoare. Primul studiu se concentrează pe evaluarea riscului calității informației contabile în sectorul de raportare financiară al întreprinderilor mici și mijlocii, prin determinarea și analiza detaliată a opt indicatori, oferind o perspectivă comparativă a rezultatelor obținute la nivelul Europei.

În vederea obținerii unei percepții mai ample asupra subiectului evidențiat în teza de doctorat, cel de-al doilea studiu evidențiază aspecte referitoare la relația dintre etapa de evaluare și raportare financiară a riscurilor și evaluarea riscului de audit în contextul managementului riscurilor. Astfel, cel de-al doilea studiu de cercetare din acest capitol reprezintă o continuare a evaluării riscului referitor la calitatea informațiilor contabile în situațiile financiare ale întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri).

Al treilea capitol se intitulează „Dinamica schimbărilor mediului de afaceri și impactul progresului tehnologic în contextul managementului riscurilor” și prezintă diverse viziuni

contemporane care au un impact semnificativ asupra managementul riscurilor. Astfel, sunt reliefate noile tendințe care influențează sistemul ERM în contextul nevoii rapide de adaptare la dinamica economică globală. Îmbunătățirea continuă a metodelor de raportare financiară a riscurilor reflectă o realitate complexă a entităților, unde nevoile și cerințele acestora variază de la o perioadă de timp la alta.

Pe baza conceptelor teoretice studiate și detaliate de-a lungul capitolului, am dezvoltat un studiu de cercetare, care explorează oportunitățile și provocările asociate tehnologiilor emergente. Cercetarea se concentrează pe analiza integrării inteligenței artificiale în procesul de management al riscurilor, cu precădere asupra influenței evaluării, monitorizării și raportării riscurilor. Explorarea complexității și impactului raportărilor financiare asupra deciziilor de business, oferă tezei de doctorat o perspectivă originală asupra procesului de gestionare a riscurilor într-un complex global dinamic. Adaptarea sistemului ERM la abordări inovatoare protejează companiile în fața incertitudinilor și totodată facilitează capacitatea de valorificare a oportunităților mediului de afaceri într-un mod strategic și responsabil.

Capitolul patru denumit și „Transparența informațiilor privind managementul riscurilor și relația cu performanța financiară a unei companii” prezintă aspecte referitoare la procesul de evaluare și raportare a riscurilor gestionate, precum și impactul acestora asupra situațiilor financiare.

Analiza literaturii de specialitate se orientează în primul rând spre relevanța evaluării și raportării riscurilor în elaborarea situațiilor financiare, identificând principalele teorii care pun accent pe gradul de transparență al informațiilor raportate în procesul decizional.

De asemenea, analiza se extinde asupra evaluării modului în care informațiile sunt prezentate, reliefând importanța detaliilor, clarității și accesibilității informațiilor pentru partenerii din mediul de afaceri. Raportarea financiară a riscurilor trebuie să fie atât completă cât și corect interpretată de către toți utilizatorii informațiilor.

În ceea ce privește cel de-al patrulea capitol, acesta are de asemenea în vedere prezentarea a două studii de cercetare total distincte

Primul studiu se concentrează pe analiza gradului de transparență a evaluării riscurilor în elaborarea situațiilor financiare ale companiilor din domeniul energetic din România. Pentru companiile analizate au fost identificate șase caracteristici comune în ceea ce privește gestionarea riscurilor. Lipsa unui model uniformizat poate genera dificultăți în identificarea, evaluarea și raportarea riscurilor, ceea ce poate avea un impact asupra transparenței și

capacității decizionale ale companiilor analizate. De aceea, studiul realizat subliniază importanța dezvoltării unor practici standardizate de evaluare și raportare financiară a riscurilor, cu scopul de-a spori eficiența managementului riscurilor și implicit a atingerii obiectivelor generale.

Cel de-al doilea studiu are în vedere realizarea unui model econometric prin care sunt analizați o serie de indicatori; obiectivul cercetării fiind înțelegerea impactului managementului riscurilor asupra performanței financiare în cadrul unei companii.

Studiul empiric se bazează pe elaborarea unui model econometric bazat pe o regresie multifactorială de tip OLS (prin metoda celor mai mici pătrate), rezultatele fiind obținute cu ajutorul software-ului Stata versiunea 17.

Se pune un accent tot mai mare pe gestionarea riscurilor, iar rezultatele modelului econometric ar trebui să influențeze companiile să depună eforturi pentru o mai mare transparență în evaluarea și raportarea riscurilor, deoarece aceasta poate îmbunătăți performanța financiară și poate atrage noi investiții.

Lucrarea se finalizează prin prezentarea concluziilor aferente lucrării de cercetare, evidențiind contribuțiile personale aduse domeniului dar și limitele și direcțiile viitoare de cercetare.

Accentul asupra procesului de evaluare și raportare financiară a rezultatelor companiilor din mediul de afaceri a crescut exponențial de-a lungul timpului; transparența și fiabilitatea informațiilor reprezintă un punct central în procesul decizional. Schimbările mediului de afaceri, progresul tehnologic, pandemia COVID-19, războiul dintre Ucraina și Rusia precum și situațiile de criză geopolitice și economice transformă permanent strategiile și conceptele după care companiile și organismele reglementare se ghidează.

Managementul riscului reprezintă un subiect de amploare în contextul transformărilor radicale la nivelul pieței, de aici și interesul crescut față de subiectul cercetat. În ciuda atenției sporite asupra subiectului în ultimii ani, studiile cercetate au demonstrat că analiza managementului riscului din perspectiva domeniului contabil este încă în stare incipientă. Impactul sistemului ERM asupra informațiilor raportate și comunicate partenerilor de afaceri constă în identificarea și gestionarea amenințărilor cu care o companie se confruntă astfel încât deciziile luate să fie în conformitate cu realitatea performanței financiare.